

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Bariéry a jejich překonávání v dospělém životě jedinců s dyslexií / Kamila Balharová -- cze --

Obsahuje bibliografické odkazy: 1

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 8, č. 3 (2021), s. 8-10.

Autorka článku představuje publikaci s názvem "Dyslexia and Accessibility in Modern Era: Emerging Research and Opportunities" (nakladatelství IGI Global Publisher of Timely Knowledge, USA), kterou napsala společně s J. Balharem a V. Vojtovou. Je zde popsán mezinárodní výzkum, který probíhal v letech 2012-2015. Na základě 30 provedených interview a 34 životních příběhů lidí s dyslexií autoři analyzují, jaké bariéry jim v životě vytvářejí problémy se čtením a jaké strategie užívají k jejich překonání. V článku je prezentována ukázka zaměřená na dospělé jedince, kteří bariéry, které jim dyslexie přináší, vnímají a snaží se je kompenzovat v průběhu celého života, nezávisle na věku.

dospělý ; čtení ; obtíže při čtení ; dyslexie ; neschopnost ; strategie učení ; porozumění textu ; čtenářská gramotnost ; dovednost ; výzkum ; bariéra

<http://katalog.npmk.cz/documents/517961>

2.

Dlouhodobé uzavření škol je pro děti rizikem a jeho následky budou citelné / Lenka Hečková, Klára Šimáčková Laurenčíková, Ivana Blažková, Zuzana Ramajzlová – cze

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 8, č. 3 (2021), s. 16-24.

Série článků se zaměřuje na důsledky distanční výuky v období uzavření škol z důvodu pandemie. V prvním textu autorky upozorňují na skutečnost, že ne všechny rodiny mají vhodné podmínky a potřebné kompetence k distanční výuce, což negativně ovlivňuje i duševní zdraví dítěte. Následující článek informuje o možnostech pracovníků školních poradenských pracovišť, kteří v době uzavření škol poskytují konzultace i metodickou podporu. Třetí text se zabývá výsledky dotazníkového šetření neziskových organizací, jež se zaměřilo na otázky přístupu škol k distanční výuce a na podmínky žáků ze sociálně slabých rodin (přehledné grafy). Závěrečný text obsahuje rady a tipy, jak při distanční výuce poznat dítě v nouzi, jak mu pomoci a podpořit jej.

základní škola ; distanční vzdělávání ; sociálně znevýhodněný ; socioekonomický status ; zákrok ; poradenská služba ; psychologie učení ; duševní zdraví ; individuální přístup ; pedagogická komunikace ; pedagogický výzkum ; výsledek výzkumu ; ohrožené dítě ; pomoc

<http://katalog.npmk.cz/documents/517986>

3.

Gerta Figulusová - "dcera českého národa" z rodu Komenského : životní příběh pohledem komeniologie / Markéta Pánková – cze

In: Historia scholastica : mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělávání : international review for history of education -- ISSN 1804-4913 -- Roč. 6, č. 2 (2020), s. 102-117.

Příspěvek se věnuje životnímu příběhu jednoho z přímých potomků J. A. Komenského, Gerty Figulusové, provdané Kallikové (1912-1997); připomíná také životní osud jejího otce J. V. Figuluse (1858-1927). Cituje z rodinné korespondence i z dobových periodik, na jejichž stránkách se o Figulusových jakožto o potomcích Komenského psalo. Představuje dokumenty z archivu rodiny Figulusových. V příspěvku je citováno rovněž ze vzpomínek Jana F. Kallika, syna Gerty Figulusové.

životní příběh ; rodina ; korespondence ; periodikum ; dokument ; archiv ; vzpomínání ; historické hledisko ; Komenský, Jan Amos, ; Figulus, Jiří Viktor, ; Kalliková-Figulusová, Gerta Viktorie Ludmila ; Komenský, Jan Amos, ; potomek

<http://katalog.npmk.cz/documents/518296>

4.

Chybovost v knihách o přírodě pro děti jako překážka rozvoje přírodovědné gramotnosti = Error rate in books on nature for children as an obstacle to the development of science literacy / Kateřina Jančaříková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Biologie, chemie, zeměpis : časopis pro výuku přírodovědných předmětů na základních a středních školách -- ISSN 1210-3349 -- Roč. 31, č. 2 (2021), s. 34-46.

Autorka článku upozorňuje, že mnohé z vydávaných knih o přírodě pro děti nejen že neposkytují příležitost k rozvíjení přírodovědné gramotnosti a profesního jazyka, ale dokonce jejich správný rozvoj narušují. Jedním z klíčových faktorů osvojování si dovedností je o přírodě správně komunikovat. Je potřeba mít dostatečnou slovní zásobu, shodu ve významu slov a vybudovanou slovní strukturu. Autorka provedla šetření, které mělo zjistit, jaké chyby se vyskytují v knihách o přírodě pro děti. Odpovídalo přes 2000 respondentů na sociální síti Facebook. Výskyt chyb: název neodpovídá obrazové dokumentaci, chyby v zařazení do systému, desinformace o životních projevech, zavádějící zobrazení části těla nebo jeho chybná orientace, desinformace o výskytu. Zmíněny jsou konkrétní publikace z českých nakladatelství.

dětská kniha ; kniha ; příroda ; přírodovědná gramotnost ; předběžné znalosti ; chyba ; průzkum ; rozvoj ; znalost ; miskoncepce ; zvířata

<http://katalog.npmk.cz/documents/518572>

5.

MABEL - Vícejazyčná testová baterie pro diagnostiku předpokladů rozvoje gramotnosti a gramotnostních dovedností / Gabriela Seidlová Málková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 3

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky – ISSN 2336-3436 -- Roč. 8, č. 3 (2021), s. 14-15.

Multilanguage Assessment Battery of Early Literacy (MABEL) je vícejazyčný soubor diagnostických testů a normativních údajů, který je určen pro diagnostiku předpokladů rozvoje raných gramotnostních dovedností a dovedností souvisejících s rozvojem čtení a psaní. Odborná garantka české mutace, docentka pedagogické psychologie z Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy Gabriela Seidlová Málková informuje o tom, komu je nástroj určen, co obsahuje, jak vznikl, jak je distribuován a jak získat oprávnění k jeho používání. Více informací na webu www.eldel-mabel.net.

diagnostika ; test ; diagnostický test ; gramotnost ; čtenářská gramotnost ; písemný projev ; dovednost ; bilingvismus ; poradenství ; pedagogicko-psychologická poradna ; výzkum ; metoda výzkumu ; psycholingvistika ; cizí jazyk ; mateřský jazyk ; Multilanguage Assessment Battery of Early Literacy (MABEL)

<http://katalog.npmk.cz/documents/517962>

6.

Národní geopark Kraj blanických rytířů = Region of the Knights of Blaník national geopark / Kateřina Červenková, Michal Nekl -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Biologie, chemie, zeměpis : časopis pro výuku přírodovědných předmětů na základních a středních školách -- ISSN 1210-3349 -- Roč. 31, č. 2 (2021), s. 2-10.

Národní geopark Kraj blanických rytířů je jedním z devíti národních geoparků v České republice. Článek je zaměřen na systém národních geoparků v ČR a co nabízejí školám. Geopark v jihovýchodních Čechách s centrem kolem Chráněné krajinné oblasti Blaník nabízí starobylé horniny a hlubinné vyvřeliny, v jeho propadlině s pestrou hornickou minulostí se dříve těžilo zlato a polymetalické rudy. Představení virtuálních průvodců geoparkem, doplněno fotografiemi. Návštěva geoparku vhodná pro školní exkurze.

geologie ; exkurze ; příroda ; vyučovací metoda ; Čechy (Česko) ; chráněná krajinná oblast ; národní parky ; terénní vyučování ; horniny

<http://katalog.npmk.cz/documents/518563>

7.

Nová role zvukových knihoven / Helena Hubatková Selucká – cze

In: Čtenář : měsíčník pro práci s knihou -- ISSN 0011-2321 -- Roč. 73, č. 7-8 (2021), s. 268-271.

Úzká spolupráce zvukových knihoven s Knihovnou a tiskárnou pro nevidomé Karla Emanuela Macana v Praze (KTN). Její hlavní náplní je zpřístupňování kulturního dědictví osobám nevidomým a těžce zrakově postiženým, a to v Braillově písmu, prostřednictvím zvukových záznamů, reliéfní grafiky a digitálních textů. V současnosti KTN spolupracuje s 68 knihovnami v ČR a jednou na Slovensku. Uveden je seznam webových adres knihoven, které poskytují služby nevidomým a slabozrakým. Některé nabízejí svůj fond i dalším osobám se zdravotním znevýhodněním, které nemohou běžně číst.

knihovna ; fonotéka ; vada zraku ; nevidomost ; nevidomý ; tiskárna (instituce) ; zvuk ; zvukový dokument ; Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana (Praha, Česko) ; Brailleovo písmo ; digitální dokumenty

<http://katalog.npmk.cz/documents/518648>

8.

Pedagogika a učitelská příprava - "staré" spory, aktuální výzvy a náročná hledání = Pedagogy and teacher education - "old" disputes, current challenges and challenging searches / Tomáš Kasper, Vladimíra Spilková, Karel Rýdl -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika : časopis pro pedagogickou theorii a praxi -- ISSN 0031-3815 -- Roč. 69, č. 3 (2019), s. 265-268.

Úvodní článek k monotematickému číslu časopisu, které se věnuje výuce pedagogiky v učitelském vzdělávání a otázkám spojeným s pojetím tohoto předmětu či disciplíny. Charakterizuje jednotlivé příspěvky v časopise, jejichž autoři reflektují vlastní zkušenosti s reformou modelu pedagogické přípravy v rámci učitelského studia. Zamýšlejí se nad obsahem, vymezením a významem pedagogické disciplíny v kontextu profesní přípravy budoucích učitelů, jež umožní koncipovat, realizovat a vyhodnocovat pedagogické situace s ohledem na individualitu i heterogenitu žáků či společenskou a kulturní různorodost.

pedagogika ; vzdělávání učitelů ; koncepce ; výuka ; reforma ; individualita ; kulturní prostředí ; sociální prostředí ; žák ; zkušenost ; profesní příprava ; heterogenita

<http://katalog.npmk.cz/documents/518689>

9.

Pojmy funkční styl a registr a jejich místo ve vyučování slohu = Concepts of functional style and register and their place in teaching style / Jindřiška Svobodová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Didaktické studie -- ISSN 1804-1221 -- Roč. 12, č. 2 (2020), s. 48-63.

Autorka článku zkoumá a srovnává jazykové prostředky používané k přenosu téže informace v různých komunikačních, sociálních a diskurzních prostředích. Analýza textů ukázala, že výběr jazykových prostředků je silně ovlivněn registrem, do kterého daný typ textu patří (zpravodajské médium, výroky starších mluvčích, komiksy apod.). Vysvětluje význam termínu registr zavedeného jako alternativa k pojmům druh nebo styl.

lingvistika ; jazyk ; sloh ; stylistika ; prostředí ; komunikace ; slovní zásoba ; verbální komunikace ; výuka ; jazyková analýza

<http://katalog.npmk.cz/documents/518550>

10.

Pomoc jazykářům z odborných škol : odborné školy mohou zdarma využívat speciální jazykové materiály / Gabriela Juránková – cze

In: Speciál pro střední školy : příloha časopisu Řízení školy -- Roč. 2021, č. 3 (2021), s. 21-22.

Pro učitele jazyků na středních odborných školách je obtížné kromě obecného jazyka ještě zvládnout základ toho, co žáci potřebují v praxi svého oboru. Jazyková škola Hello a Jazyková škola Lingua Zlín se společně angažují v projektu s názvem S jazykem za úspěchem v odborném vzdělávání. Odborníci vytvořili 576 jazykových materiálů z oborů, které ministerstvo školství definovalo jako potřebné. Pedagogové si je mohou stáhnout z uživatelsky jednoduchého prostředí Moodle. Pokryty jsou obory zdravotnické, sociální a služeb, materiály jsou k dispozici ve dvou až třech jazykových mutacích (angličtina, němčina, ruština). Uvedeny jsou webové adresy příslušných databází.

jazyková výuka ; cizí jazyk ; střední škola ; odborný jazyk ; učitel ; didaktické využití počítače ; odborná škola ; výukový software ; další vzdělávání učitelů ; praxe ; podpora vzdělávání

<http://katalog.npmk.cz/documents/518200>

11.

Proč děti zlobí při učení? / Irena Švecová – cze

In: Rodina a škola [cze] -- ISSN 0035-7766 -- Roč. 68, č. 3 (březen) (2021), s. 14-15.

Proč děti při učení zlobí, při vyučování nedávají pozor, vyrušují? Existují tři bariéry, které je nutno překonat: 1. Nedostatek masy (věc, o které se dítě učí), 2. příliš strmý gradient (stupeň),

3. nepochopené slovo. Autorka textu, která pracuje ve Studijním centru BASIC, se zabývá otázkou pracovního nasazení dětí ve škole i doma a radí, jak tyto bariéry překonat. Velký důraz klade na výchovu dítěte, která ovlivňuje jeho přístup ke školním i domácím povinnostem. Děti se musí naučit zodpovědnosti samy za sebe a rodiče by za ně neměli řešit následky jejich nesplněných povinností.

dítě ; rodinné prostředí ; rodinná výchova ; rodičovská odpovědnost ; výchova dítěte ; učení ; schopnost učení ; postoj žáka ; postoj rodičů ; osobní předpoklady ; odpovědnost ; psychologie učení ; chování žáka ; nesprávné chování ; bariéra ; povinnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/518418>

12.

Sociální pedagog může být užitečnou součástí školního poradenského pracoviště / Roman Petrenko, Jakub Hladík – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 18, č. 5 (2021), s. 11-12.

Podpora žáků a jejich rodin vhodnými nástroji sociální politiky a sociální práce je současným trendem v péči o děti v Evropě. Česká republika je opakovaně kritizována Výborem OSN pro práva dítěte za nedostatečnou schopnost poskytovat takové služby. Cílem článku je upozornit ředitele a další klíčové pracovníky ve školství na připravovanou legislativní změnu - zařazení pozice sociálního pedagoga do zákona o pedagogických pracovnících. Článek vymezuje jejich úkoly ve školách, určuje odbornou kvalifikaci, náplň práce a osu práce sociálního pedagoga.

sociální pedagogika ; školství ; sociální působení ; sociální prevence ; školská legislativa ; kvalifikační úroveň ; odborný rozvoj zaměstnanců ; poradenství ; práva dítěte ; sociální pedagog ; školní poradenské pracoviště

<http://katalog.npmk.cz/documents/518312>

13.

Sociologie výchovy, její vědní profil a perspektivy = Sociology of education, its scientific profile and perspectives / Jaroslav Kořa – cze

In: E-pedagogium : nezávislý odborný časopis pro interdisciplinární výzkum v pedagogice, s ohledem na pedagogiku, speciální pedagogiku a didaktiky oborů -- ISSN 1213-7758 -- Roč. [19], č. 3 (2019), s. 7-20.

Zamyšlení nad sociologií výchovy a její budoucností. Autor nastiňuje historii sociologie a sociologie výchovy, hovoří o nesouladu pozitivistického základu sociologie a prakticky laděného (normativního) profilu pedagogiky. Diskutuje definici sociologie výchovy. Závěrečná část článku se věnuje perspektivám a cílům tohoto oboru ve světle modernismu a postmodernismu,

globalizace, ale i jeho tradičních úkolů, jako jsou otázky funkce školy, zkoumání postavení učitelů ve společnosti a vlivu reforem vzdělávání.

pedagogická sociologie ; teorie vědy ; teorie výchovy ; globalizace ; společenský vývoj ; role učitele ; profesní standardy učitelů ; dějiny ; vědní profil ; profesionalizace ; deprofesionalizace ; vzdělanost ; role školy

<http://katalog.npmk.cz/documents/518458>

14.

Škola a sociální pomoc ve druhé polovině 19. století = School and a social assistance in the second half of the 19th century / Martina Halířová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Historia scholastica : mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělávání : international review for history of education -- ISSN 1804-4913 -- Roč. 6, č. 2 (2020), s. 58-70.

Příspěvek pojednává o sociální pomoci žákům z nemajetných rodin v českých zemích od konce 18. století, především se pak zaměřuje na období od druhé poloviny 19. století do roku 1914. Hlavním cílem studie je zmapovat péči o děti školou povinné (věk 6–14 let). Zmiňuje však i dobročinné spolky, jež pracovaly při středních školách, tedy formy pomoci zaměřené na mládež ve věku 14–18 let. Představuje i tzv. polévkové ústavy, které v zimních měsících poskytovaly výživnou polévku chudým, zejména přespolním žákům. Konkrétní příklady sociální pomoci organizované při škole jsou představeny na příkladu města Pardubice.

škola ; sociální péče ; žák ; chudoba ; základní škola ; střední škola ; dítě ; mládež ; historické hledisko ; sociálně znevýhodněný ; Pardubice (Česko : oblast) ; dobročinnost ; polévka ; 18.-21. století ; 1850-1914

<http://katalog.npmk.cz/documents/517845>

15.

Učitelé si často nevědí s výtvarnou radou / Lukáš Doubrava – cze

In: Učitelské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 124, č. 5 (2021), s. 16-19.

Průzkum České školní inspekce ukázal, že tři pětiny oslovených žáků základních škol nepovažují výtvarnou výchovu za důležitý předmět. K tematické zprávě z výzkumu se vyjadřuje Marie Bajnarová, expertka na didaktiku výtvarné výchovy z Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Vysvětluje, že oblast Umění a kultura v Rámcovém vzdělávacím programu je stejně důležitá jako převážně naukové předměty. Prostřednictvím výtvarné výchovy je možno lépe pochopit duševní a emocionální vývoj žáka, pomocí sociálních témat kreseb může učitel sledovat osobnostní vývoj dítěte. Dalšími diskutovanými otázkami je motivace, výběr námětů, klasifikace a odbornost učitelů výtvarné výchovy.

základní škola ; estetickovýchovný předmět ; výtvarná výchova ; obsah výuky ; motivace ;
rámcový vzdělávací program ; inspekce ; kontrola výkonu ; cíl výuky ; didaktika ; pedagogická
zkušenost ; osobní předpoklady ; kvalifikace ; vývojová psychologie ; rozvoj osobnosti ; rozvíjení
schopností ; analýza instituce ; výsledek výzkumu

<http://katalog.npmk.cz/documents/518742>